

AH 1347
2025Z20672

Antwoord van minister Van den Brink (Asiel en Migratie)
(ontvangen 16 maart 2026)

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2025-2026, nr. 770

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «COA «indien nodig» naar rechter voor omgevingsvergunning azc Terneuzen» van 25 november 2025? 1)

Antwoord op vraag 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de mening dat het volstrekt onacceptabel is dat een door de

Rijksoverheid gefinancierd overheidsorgaan als het COA een democratisch gekozen gemeenteraad met juridische dwang en intimidatie probeert te dwingen een azc op te leggen tegen de uitdrukkelijke wil van die raad en haar inwoners?

Antwoord op vraag 2

Het COA heeft een omgevingsvergunning aangevraagd bij de gemeente Terneuzen. Zoals iedere initiatiefnemer heeft het COA het recht om binnen een redelijke termijn een beslissing te krijgen op een vergunningsaanvraag. Als dit niet tijdig gebeurt, kan het COA, met tussenkomst van de rechter, vragen om een besluit. Uiteindelijk heeft het COA geen procedure bij de rechter gestart maar enkel een zienswijze in het kader van het voorgenomen besluit op de vergunningsaanvraag ingediend.

De aanvraag voor een vergunning voor een opvanglocatie is tot stand gekomen na een intensief traject met het college, waarbij de gemeenteraad op meerdere momenten is geïnformeerd over de voortgang.

Vraag 3

Deelt u de mening dat lokale overheden nooit of te nimmer, op geen enkele wijze, door het COA, door de Rijksoverheid of door wie dan ook mogen worden gedwongen tot het accepteren van asielopvang? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 3

Vanuit de wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvang (spreidingswet) krijgen gemeenten middels de verdeelbesluiten een wettelijke taak om asielopvang te realiseren. Iedere Commissaris van de Koning levert, op basis van de inbreng van de gemeente zelf, een provinciaal plan aan bij de minister van Asiel en Migratie met daarin onder meer de beoogde verdeling van opvangplekken binnen de provincie. De gemeente heeft dus zelf invloed op de hoogte van de eigen opgave en ook Terneuzen heeft in dit kader als inbreng in het provinciaal verslag aangegeven te werken aan een duurzame opvanglocatie.

Op basis van het provinciaal verslag neemt de minister conform de wet een bindend verdeelbesluit en krijgt iedere gemeente een wettelijke taak

om opvangplekken te realiseren. De gemeente kan zelf met het COA-afspraken maken over waar in de gemeente de opvang gerealiseerd wordt. Pas als dit niet tijdig lukt treedt het stelsel van het interbestuurlijk toezicht in werking.

Vraag 4

Kunt u aangeven hoeveel rechtszaken het COA de afgelopen vijf jaar heeft

aangespannen tegen Nederlandse gemeenten om asielopvang af te dwingen? Kunt u een overzicht per jaar, per gemeente en met de uitkomst van de procedure verstrekken?

Antwoord op vraag op 4

In het recente verleden is één maal eerder door het COA een rechterlijke procedure gestart in het kader van de verstrekking van een vergunning tegen een gemeente. Dit betrof het instellen van een beroep tegen het uitblijven van een besluit op een omgevingsvergunning voor het voorzetten van asielopvang door het college van de gemeente Cranendonck. Uiteindelijk besloot de Raad van State dat het door de rechtbank opgelegde termijn werd verworpen, maar dat voor 1 juli 2024 alsnog een beslissing door de gemeente genomen diende te worden.

Vraag 5

Hoe beoordeelt u de bemoeienis van de commissaris van de Koning, die

onmiddellijk na het democratische raadsbesluit aankondigde «in gesprek te willen» met de raad? Ziet u dit als ongeoorloofde druk van de Rijksoverheid op een gemeente?

Antwoord op vraag 5

Ik vind het goed dat de commissaris van de Koning direct verbinding zoekt en het gesprek aangaat na een besluit van de burgemeester om

per direct op te stappen. Hiermee zet de commissaris geenszins druk op het democratische besluit.

Vraag 6

Deelt u de mening dat het opstappen van een burgemeester omdat een raad een besluit neemt dat hem niet bevalt, getuigt van een schokkend gebrek aan respect voor de lokale democratie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 6

Dit besluit is een eigen afweging geweest van de burgemeester. Hij heeft zijn beweegredenen nader gemotiveerd. Het betreft een beslissing binnen het gezag van de burgemeester waardoor het niet aan mij is om hier een oordeel over te vellen.

Vraag 7

Bent u bereid het COA per direct de opdracht te geven af te zien van elke rechtsgang tegen de gemeente Terneuzen en de wil van de gekozen gemeenteraad te respecteren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op vraag 7

Nee, zoals hiervoor aangegeven is het COA een zelfstandig bestuursorgaan dat, na de aanvraag van een omgevingsvergunning, recht heeft op een besluit op de aanvraag binnen een redelijke termijn.

Vraag 8

Bent u bereid ervoor te zorgen dat er géén azc komt in Terneuzen, conform de duidelijke wens van de gemeenteraad en een groot deel

van de bevolking? Zo nee, waarom blijft u dan een azc doordrukken tegen de lokale bevolking in?

Antwoord op vraag 8

Zoals in de beantwoording op vragen 1 en 2 aangegeven heeft de provincie Zeeland in samenwerking met de gemeente Terneuzen aangegeven hoeveel opvangplekken de gemeente zou realiseren. De minister stelt op basis van de provinciale verslagen per provincie vast hoe de opvangopgave wordt ingevuld middels een verdeelbesluit per gemeente. Gemeenten blijven wettelijk gehouden aan de plekken die aan hen zijn toegewezen in het verdeelbesluit. De gemeente staat er samen met het COA voor aan de lat om afspraken over deze opvang te maken.

Vraag 9

Wanneer komt u eindelijk met wetgeving om de Spreidingswet in te trekken?

Antwoord op vraag 9

Op verzoek van gemeenten en uitvoeringsinstanties blijft de spreidingswet in stand zolang de wet nodig is, om zo een rechtvaardige verdeling van asielzoekers over gemeenten te borgen. Het kabinet onderschrijft het belang van goed georganiseerde opvang.

1 NOS, 26 november 2025, «COA «indien nodig» naar rechter voor omgevingsvergunning azc Terneuzen», <https://nos.nl/artikel/2592137-coa-indien-nodig-naar-rechter-vooromgevingsvergunning-azc-terneuzen>